# RAADSINFORMATIEBRIEF

gemeente Rheden

| | |
|---|---|
| **Onderwerp** | **Ontwikkelingen programma Ruimte voor de Rivier 2.0 en Regionaal Perspectief Rijngebied** |
| Datum | 12 mei 2026 |
| Thema programmabegroting | Water en klimaatadaptatie |
| Portefeuillehouder | Dorus Klomberg |
| Zaaknummer | - |

## Kennis te nemen van

1. De voorgenomen vaststelling van de beleidskeuzes door het Rijk, over het op orde krijgen van de rivierbodem en veilig afvoeren van water en de daarvoor benodigde ruimte (reserveringsgebieden) voor de rivieren (Ruimte voor de Rivier 2.0);
2. Het Regionaal Perspectief Rijngebied 1 (Deltaprogramma Rijn);
3. De door de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten (VNR) opgestelde oplegnotitie, ter ondersteuning van het Regionaal Perspectief. In deze notitie is de totstandkoming, de inhoud en het vervolgproces nader toegelicht.

## Kernboodschap

**Inleiding**

We hebben nu al te maken met weersextremen. Dit zorgt, mede door klimaatverandering, voor extreem hoogwater in het rivierengebied en ook voor periodes met langduriger, extreem laagwater. Daarnaast daalt de bodem van de rivieren steeds verder door erosie. Het gevolg: natuur en landbouw verdrogen, de bevaarbaarheid verslechtert en de zoetwaterverdeling staat onder druk.

Om het rivierengebied toekomstbestendig te maken, werkt het Rijk samen met regionale overheden binnen het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 (hierna: RvdR 2.0). Dit programma is het vervolg op het eerdere programma Integraal Riviermanagement (IRM). Binnen het programma RvdR 2.0 staan 2 doelen centraal:
1. Het stabiliseren van de rivierbodem;
2. Het vergroten van de afvoer- en bergingscapaciteit van de rivier.

**Ruimte voor de Rivier 2.0**

In 2026 worden door het programma RvR 2.0 twee belangrijke besluiten voorbereid over de inrichting van het rivierengebied. Het eerste besluit gaat over maatregelen om verdere rivierbodemdaling tegen te gaan. Het tweede besluit gaat over de vraag hoeveel ruimte de rivieren in de toekomst nodig hebben om veilig water af te kunnen voeren. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de rivieren waarschijnlijk meer ruimte nodig hebben. Dat zal in ieder geval buitendijks zijn (het gebied tussen de dijken, waar de rivier stroomt), maar mogelijk op sommige locaties ook binnendijks (landinwaarts van de dijk).

Ook besluit het Rijk dit jaar over bestaande ruimtereserveringen. Deze ruimtelijke reserveringen zijn vastgelegd in het toenmalige Barro, nu het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dit jaar neemt het kabinet het besluit of de huidige ruimtereserveringen blijven bestaan, moeten worden uitgebreid of kunnen vervallen. Of dat er nieuwe (binnendijks) reserveringsgebieden moeten worden aangewezen. Het gaat daarbij om het aanwijzen van globale locaties. Er wordt nog niet besloten over de exacte begrenzing, de concrete inrichting van gebieden of het moment van uitvoering. Die uitwerking volgt in latere fases.

Splitsingspuntengebied

Het traject van de IJssel binnen de gemeentegrenzen van Rheden maken deel uit van het Splitsingspuntengebied. In dit traject zijn de volgende rijksbeleidskeuzes aan de orde:

1. Het Splitsingspuntengebied is de sleutel in afvoerverdeling. De keuze die gemaakt wordt, heeft invloed op de bevaarbaarheid van de IJssel en de daaraan gekoppelde natuur, recreatie en economie. Daarnaast vormt de IJssel een belangrijke schakel voor noordelijk Nederland (IJsselmeer) en daarmee de zoetwatervoorziening in Nederland;

2. De aanpak tegen het uitslijten van de bodem van de IJssel heeft naar verwachting een positieve invloed op de verdrogingsproblematiek in onze gemeente. Om de bodemerosie te stoppen wordt gedacht aan een meergeulensysteem. Er zijn twee manieren om een meergeulensysteem aan te leggen: een langsdam met oevergeul of een verlengde krib met uiterwaardengeul. Afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt, kan dit invloed hebben op ons DNA (wel of geen landschappelijke inpassing);

3. Voor zowel nieuwe als bestaande reserveringen is handelingsperspectief nodig. De mate van impact wordt sterk bepaald door het moment van inzet van gereserveerde gebieden voor riviermaatregelen, maar belemmert nu al besluitvorming en lokale ontwikkelingen. Duidelijkheid is nodig wat in de reserveringen wel en niet kan, over gebruiksbeperkingen en over de ruimte voor ontwikkeling op de korte en (middel)lange termijn.
Binnen gemeente Rheden is op dit moment geen binnendijks reserveringsgebied voorzien. Op buitendijkse gebieden is wel impact te verwachten, met name in het HBFO-gebied;

4. De precieze impact van de landelijke keuzes is pas te bepalen na het ontvangen van het onderzoeksrapport dat de rijksbeleidskeuzes onderbouwt en de daaropvolgende besluitvorming in de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0.

**Regionaal Perspectief Rijngebied – deel 1**

Eind januari 2026 stelden de regionale Rijnbestuurders het Regionaal Perspectief Rijngebied 1 vast. Perspectief 1 bevat een integrale inventarisatie van landelijke, regionale en lokale riviergerelateerde opgaven in het Rijngebied. Het vormt het gezamenlijke vertrekpunt voor keuzes en maatregelen richting 2050, 2100 en verder. Ook brengt het Perspectief kennis, waarden, ambities en opgaven samen, laat zien hoe deze inhoudelijk en ruimtelijk samenhangen en waar integrale oplossingen mogelijk zijn. Daarmee ondersteunt het Regionaal Perspectief de regio en de partners binnen Deltaprogramma Rijn om in samenhang met landelijke trajecten, richting te geven aan de verdere ontwikkeling van het Rijngebied.

Op 12 februari 2026 is het Regionaal Perspectief 1 aangeboden aan de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 als gezamenlijke regionale inbreng in de beleidsontwikkeling voor rivierbodemligging en afvoer & ruimte.

Lokale bestuurlijke en ambtelijke inbreng
Vanuit het Deltaprogramma Rijn is gestuurd om de lokale inbreng goed in het proces te borgen. Dit blijkt uit het doorlopen samenwerkingsproces met verschillende bijeenkomsten, reactie mogelijkheden op conceptversies en de uiteindelijke inspraakprocedure. Gemeente Rheden is gedurende dit samenwerkingsproces op zowel bestuurlijk als ambtelijk goed aangehaakt. Hierbij opgemerkt dat de ingebrachte zienswijzen verwerkt zijn in het voorliggende Regionaal Perspectief Rijngebied.

# Vervolg

**Ruimte voor de Rivier 2.0**

In 2026 besluit het kabinet of er binnendijkse ruimte nodig is om richting 2100 water veilig af te blijven voeren. Zo ja, dan moeten op de betreffende plekken door het Rijk een reserveringsgebied vastgelegd worden. Dan worden globale locaties aangewezen, maar de exacte begrenzing die in het Bkl komt te staan, niet. Dit volgt in de nadere uitwerking in 2027, waarbij ook besloten wordt of huidige reserveringen blijven bestaan of kunnen vervallen.

Er wordt geen besluit genomen over de te nemen rivierverruimende maatregelen als een gebied daadwerkelijk ingezet wordt voor rivierverruiming. Ook niet over wanneer een maatregel in een reserveringsgebied nodig is. Dit wordt tot en met 2028 uitgewerkt.

**Regionaal Perspectief Rijngebied – deel 2**

In specifieke deelgebieden langs de Rijntakken komen nationale, regionale en lokale opgaven samen. Hier kunnen keuzes elkaar versterken of juist schuren. Deze gebieden vormen de focus voor verdere verdieping in deel 2 van het Regionaal perspectief Rijngebied, met het doel om integrale kansen te benutten en prioriteiten voor programmering voor te bereiden. Dit tweede deel wordt, in aanvulling op het al ingebrachte deel 1, ingebracht ten behoeve van de vergadering van de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 in september 2026.

**Communicatie en vervolgproces**

De opgaven in het rivierengebied zijn groot en vragen om keuzes die generaties overstijgen. Zoals hierboven vermeld raken deze keuzes mogelijk onze gemeente en de binnendijkse gebieden in het bijzonder (splitsingspuntengebied). In 2026 neemt het Rijk richtinggevende besluiten over ruimtereserveringen en rivierbodemmaatregelen. Wij blijven u actief informeren over de verdere ontwikkelingen en betrekken u bij de positionering van Rheden in dit proces.

## Bijlagen

1. Regionaal Perspectief Rijngebied 1 (definitief, januari 2026)
2. VNR Oplegnotitie RPR.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris